

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар баҳши давлатӣ

Қонуни мазкур асосҳои ташкилӣ ва ҳуқуқии низоми идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣро дар баҳши давлатӣ ва ташкилотҳое, ки аз Бюҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағгузорӣ мешаванд (минбаъд ташкилотҳои баҳши давлатӣ), муқаррар менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- идоракунии молиявӣ - маҷмӯи ӯҳдадорихоӣ идоракунӣ доир ба иҷрои вазифаҳое, ки ба зиммаи тақсимкунандаи асосӣ, тақсимкунанда ва маблағгирандаи давлатие, ки бо мақсади таъмини риояи талаботи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ки ба истифодаи самаранок натиҷабахши маблағҳои мавҷуда вогузошта шудаанд;

- идоракунии устувори молиявӣ - маҷмӯи қарорҳо, тadbирҳо ва чорабиниҳое, ки ба истифодаи маблағҳои мавҷуда тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ба таври сарфакорона самаранок ва натиҷабахш идора намудани онҳо равона шудаанд;

- назорати дохилӣ - тамоми низоми назорати молиявӣ ва воситаҳои дигари назорат дар ташкилоти баҳши давлатӣ бо назардошти сохтори ташкилӣ, усулҳо, тартиб ва аудити дохилӣ, ки аз тарафи роҳбарият бо мақсади мусоидат ба фаъолияти қонунию самаранок ва натиҷабахш, инчунин барои ноил гардидан ба мақсадҳои ташкилот, созмон дода шудаанд;

- низоми назорати дохилӣ - низоми чораҳо ва расмиёти иҷрои онҳо, ки аз тарафи роҳбарияти ташкилоти баҳши давлатӣ барои ноил гардидан ба идоракунии натиҷабахш, сарфакорона ва самаранок маблағҳои давлатӣ анҷом дода мешаванд, бо назардошти баҳисобгирии муҳосибавӣ, ҳисоботи молиявӣ, риояи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, таъмини нигоҳдории дороиҳо, пешгирӣ ва ошкор намудани амалҳои ғайриқонунӣ, саҳеҳию дурустӣ ва мувофиқати ҳисоботи молиявӣ идоракунӣ, иттилоот, инчунин таҳия намудани онҳо;

- ҳисоботи солона оид ба назорати дохилӣ дар баҳши давлатӣ ҳисоботи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки иттилоот дар бораи ҳолати идоракунии молиявӣ ва назорат дар ташкилотҳои баҳши давлатиро дар бар мегирад.

Моддаи 2. Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар баҳши давлатӣ

Қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон дар бораи идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар баҳши давлатӣ ба Конституцияи (Сарқонуни) Қумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Қумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Ташкил намудани низоми назорати дохилӣ дар баҳши давлатӣ

1. Ташкил намудани низоми назорати дохилӣ дар ташкилотҳои баҳши давлатӣ ўҳдадори роҳбари ташкилот буда, барои анҷом додани идоракунии молиявӣ дар ҳамаи сохторҳо, барномаҳо, намуди фаъолият ва амалиёт, роҳбарии онҳо мувофиқи принципҳои қонуният, идоракунии устувори молиявӣ ва шаффофият равона карда мешавад.

2. Низоми назорати дохилӣ дар ташкилотҳои баҳши давлатӣ барои ноил гардидан ба мақсадҳои зерин ташкил карда мешавад:

- дурустӣ ва мукаммалии иттилооти молиявӣ ва идоракунӣ;
- фаъолияти натиҷабароҳи сарфакорона ва самараноки мақомати давлатӣ ва ташкилотҳои баҳши давлатӣ;
- нигоҳдории дороиҳо;
- риоя намудани қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон.

БОБИ 2. МАҚОМОТИ ВАКОЛАТДОРИ ДАВЛАТӢ ДАР СОҲАИ ИДОРАКУНИИ МОЛИЯВӢ ВА НАЗОРАТИ ДОХИЛӢ ДАР БАҲШИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 4. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар ташкилотҳои баҳши давлатӣ.

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар ташкилотҳои баҳши давлатӣ Вазорати молияи Қумҳурии Тоҷикистон мебошад.

2. Бо мақсади мутобиқсозӣ ва ҳамроҳангсозии идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар ташкилотҳои баҳши давлатӣ, мақоми ваколатдори давлатӣ қорҳои зеринро анҷом медиҳад:

- сиёсати назорати дохилии молиявиро тибқи меъёрҳои байналмилалӣ ва Қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон таҳия ва амалӣ менамояд;

- ҳар сол оид ба фаъолияти ҳамаи воҳидҳои сохтори аудити дохилии мақомати давлатӣ ва ташкилотҳои баҳши давлатӣ ҳулосаи таҳлилий медиҳад;

- барои гузаронидани мушоҳидаи идоракунии молиявӣ ва назорат фармонҳои интишор менамояд, ки иҷрои он дар ҳамаи мақомати давлатӣ ва ташкилотҳои баҳши давлатӣ ҳатмӣ мебошад;

- ҳисоботи солоноро оид ба ҳолати назорати дохилӣ дар ташкилотҳои баҳши давлатӣ ҳар сол то 1 май ба Ҳукумати Қумҳурии Тоҷикистон пешниҳод мекунад;

- барои такмили ихтисос ва бозомӯзии мутахассисони мақомоти молия доир ба масъалаҳои идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар ташкилотҳои бахши давлатӣ мусоидат менамояд, инчунин ҳамроҳангсозии корхоро дар ин соҳа анҷом медиҳад;

- ваколатҳо и дигар ҷо, ки Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон Муқаррар намудааст, амалӣ менамояд.

БОБИ 3. ҲИСОБОТ ВА МАСЪУЛИЯТИ ИДОРАКУНӢ

Моддаи 5. Ҳисоботи идоракунӣ дар ташкилотҳои бахши давлатӣ

1. Ҳисоботи идоракунӣ - ин вазифаи роҳбари ташкилоти бахши давлатӣ доир ба пешниҳод намудани иттилоот оид ба риояи талаботи идораи устувори молиявӣ мебошад, ки ба мақомоти болоӣ ва ваколатдори давлатӣ пешниҳод менамояд, ки дар асоси маълумоти аниқ ва натиҷаҳои таҳлили низоми назорати дохилӣ тартиб дода шудааст.

2. Риояи талабот оид ба ташкил намудани ҳисоботи идоракунӣ барои шаффофият, муқоисаи маълумот дар бораи ҳолати молиявии ташкилотҳои бахши давлатӣ, инчунин даромаду хароҷоти онҳо, ки барои истифодабарандагони ин ҳисобот зарур аст, хизмат менамояд.

Моддаи 6. Пешниҳод намудани ҳисобот

1. Роҳбарони аввали ташкилотҳои бахши давлатӣ на дертар аз 1 апрели соли равон ба Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоботи худро бо фарогирии иттилоот оид ба фаъолият, мувофиқат, самаранокӣ ва натиҷабароҳии низоми идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар соли сипаришуда пешниҳод менамоянд.

2. Шакл ва тартиби пешниҳоди чунин ҳисобот дар дастурҳои методии мақомоти ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 7. Вазифаҳои роҳбари аввали ташкилотҳои бахши давлатӣ ва ташкилотҳои дигаре, ки ба низоми соҳавии идоракунӣ шомиланд

Вазифаҳои роҳбарони аввали ташкилотҳои бахши давлатӣ ва ташкилотҳои дигаре, ки ба низоми соҳавии идоракунӣ шомиланд, аз инҳо иборатанд:

- муайян намудани мақсаду вазифаҳои ташкилотҳое, ки ба онҳо роҳбарӣ менамоянд, таҳия ва иҷрои нақшаҳои дарозмуддат (нақшаҳои стратегӣ), нақшаҳои фаъолият ва барномаҳое, ки ба амали намудани мақсадҳо ва иҷрои вазифаҳо равона гардидаанд;

- мушаххаскунию баҳодихӣ ва идора намудани таваккале, ки ба амалӣ гардондани мақсаду вазифаҳои ташкилот таҳдид менамояд;

- банақшагириӣ, идоракунӣ ва баҳисобгирии маблағҳои давлатӣ бо мақсади расидан ба ҳадаф ва вазифаҳои ташкилот;

- риояи принципҳои қонуният, устувории идоракунии ва шаффофияти истифодаи маблағҳои давлатӣ, инчунин идора ва харҷ намудани онҳо тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- роҳбарии самараноки кормандон ва ба сатҳи зарурӣ бардоштани маҳорати касбии онҳо;
- таъмини нигоҳдории дороиҳо ва иттилоот, инчунин ҳифзи бозғамии онҳо аз гумшавӣ ва дастрасии ғайриқонунӣ ба иттилоот ва дороиҳо;
- ташкил намудани сохтори маъмурии муносиб барои самаранок анҷом додани вазифаҳо;
- тақсими соҳаҳои масъулият дар раванди қабули қарорҳо, назорат ва анҷом додани фаъолият;
- таъмини ҳисоботи пурраю саҳеҳ, дақиқу саривақтӣ аз анҷом додани ҳама гуна амалиёт;
- мушоҳида ва таҷдиди системаи идоракунии молиявӣ ва назорати қабули чораҳое, ки барои тақмил додани он равона шудаанд, аз рӯи тавсияҳои аудити дохилӣ ва дигар санҷишҳо;
- ҳуҷҷаткунонии ҳама амалиёт ва корҳо, инчунин таъмини имконияти назорати раванди онҳо дар ташкилот;
- чорӣ намудани расмиёти зиддикоррупсионӣ;
- ҳисоботдиҳӣ ва дар ҳуҷҷатҳо инъикос намудани ҳолати низоми идоракунии молиявӣ ва назорат.

БОБИ 4. УНСУРҲОИ ИДОРАКУНИИ МОЛИЯВӢ ВА НАЗОРАТИ ДОХИЛӢ ДАР БАХШИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 8. Муайянкунии унсурҳои идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар бахши давлатӣ

1. Низоми идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар бахши давлатӣ бо истифодаи унсурҳои зерин муайян карда мешавад:

- муҳити назоратӣ;
- идоракунии таваккал;
- амалӣ намудани чорабиниҳои гуногуни назорати дохилӣ;
- иттилоот ва коммуникатсия;
- мониторинг.

2. Роҳбарони ташкилотҳои бахши давлатӣ вобаста ба хусусиятҳои ҷойдошта, ташкил, амалиёт ва инкишофи унсурҳои идоракунии молиявӣ ва назоратро таъмин менамоянд.

Моддаи 9. Муҳити назоратӣ

1. Мухити назоратӣ - чорабиниҳои гуногуни назорат дар дохили низоми соҳавии ташкилотҳои бахши давлатӣ мебошад, ки тақсими вазифаҳо, зинабандии мақомот ва қоидаҳои дақиқи иҷрои корҳо, инчунин низоми мурағаб сохтану тартиби пешниҳод намудани ҳисоботи хизматиро таъмин менамояд.

2. Мухити назоратӣ аз масъалаҳои зерин иборат аст:

- одоби корбарии роҳбарият ва кормандони ташкилот;

- усули идоракунии фаъолият;

- соҳаи ташкилие, ки тақсими ӯҳдадорихо, соҳаи масъулият ва принципҳои тартиб додани ҳисобот оид ба иҷрои корҳо таъмин менамояд;

- сиёсату таҷриба дар соҳаи идора намудани кормандон;

- салоҳиятнокии кормандон.

Моддаи 10. Идоракунии имконпазирии таваккал

1. Идоракунии таваккал аз мушаххаскунию баҳодихӣ ва назорати рафти ҳодисаҳо ва ҳолатҳои имконпазире иборат мебошад, ки ба амалӣ гардидани мақсадҳои ташкилот таъсири манфӣ мерасонанд.

2. Роҳбарони ташкилотҳои бахши давлатӣ бояд барномаи идоракунии таваккалро тасдиқ намоянд, ки он дар муддати 3 сол як бор таҷдиди назар карда мешавад.

3. Маҷмӯи чораҳои назоратие, ки ба пешгирии таваккал равона гардидаанд, ҳар сол бояд мавриди таҳлил қарор дода шавад.

Моддаи 11. Амалӣ намудани чораҳои назоратӣ

1. Роҳбарони ташкилотҳои бахши давлатӣ маҷмӯи чораҳои назоратиеро муқаррар ва амалӣ менамоянд, ки аз тасдиқи қоидаҳои фаъолияти соҳавӣ ва молиявӣ, тафтиш ва пешниҳоди ҳисобот, тартиб додани ҳуҷҷатҳо оид ба анҷоми амалиёти молиявӣ ва амалҳои дигари ба фаъолияти хоҷагиву молиявӣ алоқаманд мебошанд.

2. Чорабиниҳои назоратӣ дар шаклҳои зерин амалӣ карда мешаванд:

- назорати пешакии амалиёти молиявӣ аз тарафи сармуҳосиб;

- назорати ҷорӣ амалиёти ҳисоббаробаркунӣ дар дохили ташкилот ва аз тарафи мақомоти хазинадорӣ;

- назорати минбаъда аз тарафи мақомоти ваколатдори давлатӣ.

3. Амалигардони чораҳои назоратӣ бояд ба хусусияти таваккали амалиёти молиявӣ мувофиқ бошад.

Моддаи 12. Ваколатҳои назоратии роҳбари аввали ташкилоти баҳши давлатӣ

1. Ваколатҳои назоратии роҳбари аввали ташкилоти баҳши давлатӣ аз инҳо иборатанд:

- расмиёти додани иҷозат ва тасдиқ;
- тақсими ўҳдадориҳо бояд тавре гузарад, ки як хизматчи ҳамзамон барои тасдиқ, иҷро, пешниҳоди ҳисобот ва назорат барои иҷрои қор ҷавобгар набошад;
- расмиёти имзои дунафара, ки имкон намедихад амалиёти молиявӣ ва ё пардохт бе имзои роҳбари ташкилоти баҳши давлатӣ ва қорманди масъули сабти муҳосибот анҷом ёбанд;
- ҳуқуқ ба дастрасии дороиҳо ва иттилоот;
- назорати пешакии асоснокии муомилоти банақшагирифташуда, ки метавонад қорманди махсус ваколатдоршуда ё шахси дигари аз қониби роҳбари ташкилот таъиншуда онро амалӣ намояд;
- муқаррар намудани тартиб барои мурағтаб сохтани ҳисоботи саривақтии пурраю дуруст ва дақиқ оид ба анҷоми ҳамаи амалиёт;
- тафтиш ва пешниҳоди ҳисобот дар бораи амалҳои анҷомёфта;
- баҳодиҳии самаранокӣ ва натиҷабархшии амалиёт;
- расмиёти мониторинг;
- Қоидаҳои идораи захираи кадрҳо;
- Қоидаҳои тартиб додани ҳуҷҷатҳо оид ба анҷоми ҳамаи амалиёт ва намудҳои фаъолияте, ки ба фаъолияти ташкилот алоқаманд мебошанд.

2. Шартҳо ва тартиби назорати пешакӣ аз тарафи роҳбари ташкилоти баҳши давлатӣ тибқи дастурҳои методи мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ қарда мешаванд.

Моддаи 13. Иттилоот ва коммуникатсия

Роҳбарони аввали ташкилотҳои баҳши давлатӣ фаъолияти зарурии баҳши иттилоотии низоми идоракунии молиявиро бо роҳҳои зерин таъмин менамоянд:

- мушаххас, ҷамъ ва паҳн намудани маълумоти саҳеҳ тибқи шакл ва мўҳлатҳои дахлдор, ки ба ҳар шахси мансабдор имкон медиҳад масъулияти муайянеро ба зиммаи худ гирад;
- самаранокии уфуқӣ ва амудии иерархӣ дар ташкилот, ки ба шахсони мансабдор барои ба таври дахлдор иҷро намудани ўҳдадориҳоишон имконият медиҳад;

- рушди низоми муносиби иттилоотии идоракунии ташкилот, ки барои ирсоли фармоишу нишондодҳои дақику возеҳ ба кормандон ва зерсохторҳо, ки ба фаъолияти масъулияти онҳо дар доираи назорату идора намудани молия алоқаманд мебошанд;
- чорӣ намудани низоми ҳуҷҷатгузорӣ ва гардиши ҳуҷҷатҳо, ки қоидаҳои таҳия намудан, ба расмият даровардан, ирсол, истифода намудан ва ба бойгонӣ супоридани онҳо;
- ҳуҷҷатикунони ҳамаи амалиёт, раванд ва транзаксияҳо бо мақсади таъмини нақшаи муайян барои кори аудиторӣ, ки имконияти таҳқиқ ва пешбурди мушоҳидаро фароҳам меорад;
- ташкил додани низоми самараноки таҳияи саривақтии ҳисобот, оид ба дараҷа ва мӯҳлати таҳияи ҳисобот, намудҳои ҳисобот ва маърузаҳо, ки ба баррасии роҳбарият пешниҳод карда мешаванд, шакли маърузаҳо дар ҳолати ошкор намудани хатоҳо, низоми нодурусти фаъолият, сӯиистеъмол, қаллобӣ ва ғайриқонуӣ аз худ кардани маблағҳо.

Моддаи 14. Мониторинг

1. Дар ҳамаи ташкилотҳои бахши давлатӣ ба таври ҳатмӣ низоми муносири мониторинги идоракунии молиявӣ ва назорат чорӣ карда мешавад, ки арзёбии муносибии фаъолияти он ва дар ҳолати тағйир ёфтани шароит азнавсозии низоми идораро таъмин менамояд.
2. Мониторинг бояд дар асоси назорати ҷаври шахсии роҳбари ташкилоти бахши давлатӣ, худбаҳодиҳии роҳбар ва натиҷаҳои аудити дохилӣ амалӣ карда шавад.

БОБИ 5. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 15. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки муқаррароти қонуни мазкурро риоя намеkunанд, тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 16. Тартиби мавриди амал қарор додани қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

ш.Душанбе

21 июли соли 2010 № 626

ҚАРОРИ
МАҶЛИСИ НАМОЯНДАГОНИ МАҶЛИСИ ОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оид ба Қабул намудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон

"Дар бораи идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар бахши давлатӣ"

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар бахши давлатӣ" қабул карда шавад.

Раиси Маҷлиси намояндагони

Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ш. Зухуров

ш. Душанбе, 2 июни соли 2010, № 815

ҚАРОРИ
МАҶЛИСИ МИЛЛИИ МАҶЛИСИ ОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оид ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар бахши давлатӣ"

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистонро "Дар бораи идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар бахши давлатӣ" баррасӣ намуда, қарор мекунад:

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар бахши давлатӣ" чонибдорӣ карда шавад.

Раиси Маҷлиси миллии

Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

М.Убайдуллоев

ш. Душанбе, 8 июли соли 2010 № 56